

44

KOILIBLIKAS

Detsember 2013

Peeter Kuutma vaibaga, mis kingiti Vene
Õigeusu Kiriku Patriarh Kirillile

Eesti Tekstiilikunstnike Liidu üldkooslek

toimus 28. novembril 2013.

Päevakorras oli 2014. aasta näituste tutvustused:

- "Eesti disain. Tööstustekstiil ETDM-is 5.09.-9.11.2014. Kuraatorid Mare Kelpman, Kai Iobjakas.
- "OrnaMentaalne" Tallinna Kunstihoones 20.06.-27.07. 2013. Kuraatorid Maasike Maasik, Monika Järg.

Käsitöö, professionaalse tarbe- ja noorema visuaalkunsti nägemused ornamendist kui mentaalsest struktuurist.

- EKA tekstiilidisaini osakonna 100 juubeli tähistamine 2014. Projekti tutvustas prof. Lylian Meister
- "Eesti Tekstiilikunst 100" (100 tekstiilikunstnikku) näitus, kataloog. Ene Pars
- EKA tekstiilidisaini professor Nithikul Nimkulrat tutvustas enda ja tudengite töid.
- Kokkuvõtlik ülevaade ETeKL-i juhatuse tööst 2011-2013
- Toimused ETeKL-i uue juhatuse ja esinase valimised.

Ene Pars

ETeKL-i esinaine 2011-2013

Meie uus juhatus

Riste Laasberg, Aet Ollisaar, Aune Taamal, Kaire Tali. ETeKL-i uue juhatuse esinaine on **Sigrid Huik**.

contextile 2014

Monika Järg juhhib kolleegide tähelepanu bienaalile, kus ta ise 2012. aastal kutsutud osalejana esines.

Tegu on rahvusvahelise näitusega, kuhu oodatakse tekstiile, mis on loodud tänapäevase kunsti võtmes. Tähtaeg on **23. veebruar 2014**.

Vaata lisa veebist:

http://contextile.pt/wp/?page_id=203&lang=en

Ljudmilla Swarczewska juhhib meie tähelepanu ARTTAPESTRY 4 (European Tapestry Forum) näitusele. Tähtaeg 15. märts 2014. Osalusinfo foorumi kodulehel: <http://www.tapestry.dk/artapestry4.html>

Konkurss

Aasta tekstiilikunstnik

Aasta noor tekstiilikunstnik

Aasta tegu

2014. aasta jaanuari lõpuks ootame portfooliod kunstnike 2013. aasta töödest ja tegemistest. Preemiaväärilisi kolleege võivad esitada kõik liidu liikmed.

Mappe töödest ootame galeriisse KUNSTIAKEN, Vene 20.

Laureaatide näitus toimub märtsis 2014. Näituse kohast anname teada uue aasta alguses.

Juhatus

Kuidas ETeKL saaks kaasata noori

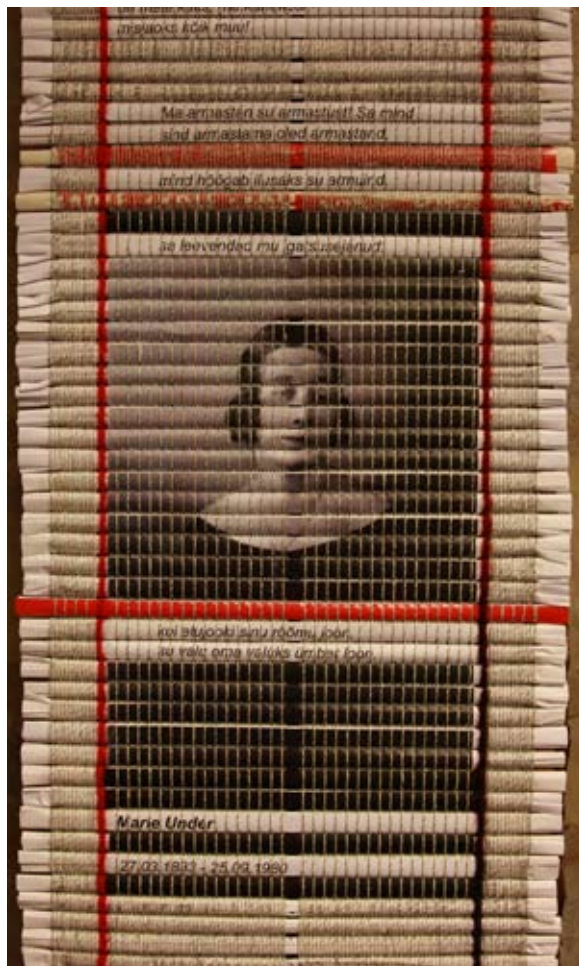
Uue juhatuse ees on väljakutse: kuidas muuta erialaorganisatsioon noortele atraktiivseks. Küsisin seda noortelt kunstnikelt ja selliseid vastuseid sain: ETeKL on küllaltki nähtamatu organisatsioon, rohkem tahaks, et liidu hääli oleks kuulda ühiskonnas tähenduslike sündmuste kontekstis, need ei pea olema ainult kitsalt erialased sündmused. Liidul peaks kindlasti olema oma Facebooki leht, kus vahetuks operatiivne info. Ka peaks juhatus hoolitsema selle eest, et kodulehel olev info uueneks. Liit võiks asuda kirjutama tekstiilikunstnike tutvustavaid artikleid Vikipeediasse. Tekstiili eriala õpetatakse mitmes kõrgkoolis, Liit võiks algatada projekte, kus eri koolide tudengid üksteisega näost-näku kohtuksid – on ju võrgustik tänapäeva maailmas ülioluline. Ka pidude korraldamine võiks olla hea mõte. Võiks olla mõni aasta-aastalt korduv noortele suunatud ETeKL-i sündmus, mille abil noori tegijaid rambivalgusse saaks (nagu nt Mood-Performance-Tants või ERKI moeshow). Kindlasti ootaks, et erialaliit korraldaks seminare ja konverentse ja edendaks välissuhtlust.

Arvan, et uus juhatus suudab nii mõndagi oodatud suundadest ellu viia. Aiman, et alusatakse Noore Tegija reglemendi kirjutamisest, et see preemia oleks rohkem suunatud pigem tekstiilipõllul alustajatele. Edu!

Kadi Pajupuu

Elna Kaasik

KONKURSS-NÄITUS Kunstnikult Raamatukogule

10. september – 16. oktoober 2013 Eesti
Rahvusraamatukogus. **Elna Kaasik** sai
III auhinna töö eest

Hommage luulelemmikuile I-IX.

Under
Trapeež
Runnel
Langemets
Hirv
Ehin
Paavle
...olen suhtes luulega, ta puudutab...
Igatsus
Kirg
Armastus
Surm
Igavik

Ilmus kaunis raamat Anu Rauast, Vilma Reinholmi saatekstitidega. Raamatu juhatab sisse Anu terekäsi. Kujundus Katrin Kaev.

Auhind Anu Rauale

Anu Raud pälvis Tartu Ülikooli Rahvusmõtte auhinna

Tartu ülikool andis Rahvusmõtte auhinna välja kümnendat korda, auhinna laureaat kuulutati välja 1. detsembril, rahvusülikooli 94. aastapäeva aktusel. Auhinnaga tunnustatakse isikuid, kes on oma loominguga silmapaistvalt edendanud Eesti rahvuslikku ja riiklikku eneseteadvust. Auhinnakomisjoni esimees, TÜ rektor professor Volli Kalm väljendas austust Eesti rahvusliku aate legendaarse kandja pühendumisele: „Anu Raua looming ja töö meie rahvakunstipärandi säilitamisel on püsiva väärtusega. Tema loomingu kohta võib kõhklusteta öelda, et ta on lõngaga kirjutanud Eesti rahva kohta sisukama ja jäävama loo kui nii mõnigi teine sõnaga.“

Anu Raua looming on käesoleval aastal jõudnud vaatajateni Eestimaa erinevais paigus – mahukad näitused toimusid Viljandis Kondase Keskuses, Tallinna Kunstihoones, Pärnu Uue Kunsti Muuseumis, Vana-Võromaa galeriis. Anul on hindamatu oskus üldistada ja samas öelda asju selgelt ja otse – igal vaibal oma lugu, igal kujundil ja värvivalikul tähendus. Rahvakunstist tuttavad märgid ja sümbolid on nendes jutustustes olulised tegelased, mitte dekoratiivsed kujunduselemendid. Anu on ajanud Eesti Asja kogu oma olemusega.

Palju õnne!

Aet Ollisaar

Siiri Minka ja Mare Kelpman esindasid Eestit 14. rahvusvahelisel vaibatriennaalil 6.05–3.11.2013 Lodzis. Siiri esines gobelääniga Roheline tüdruk (pildil) ja Mare käsitsikootud zakaarkangaga seeriast Lood.

Kärt Ojavee kaitses doktoritöö hiilgavalt

Eesti Kunstiakadeemia kunsti ja disaini eriala doktorandi Kärt Ojavee tekstiile ja kõrgtehnoloogiat käsitlev doktoritöö pälvis üleeile, 27. augustil opo- nendilt, juhendajalt ja hindamiskomisjonilt kõrgeima hinnangu, vahendab ERR-i uudisteportaal.

Kärt Ojavee doktoritöö kannab pealkirja „Nutitekstiilid interjööris. Aeglaselt muutuvad pehmed ekraanid“. Doktoritöö sündis Kärt Ojavee pikaajalise uurimisprotsessi ja disainikatsetuste tulemusena ning tihedas koostöös Tallinna tehnikaülikooli biorobotika keskusega. Doktoritöö juhendajaks oli Tallinna tehnikaülikooli professor Maarja Kruusmaa. Töö eelretsensendid olid professor Thomas Hollstein (TTÜ) ja dr Lena Berglin (The Swedish School of Textile), opponent oli samuti professor Thomas Hollstein.

Erika Tammperre tekstiiliinstallatsioon "Naerusambad" sai näitusele Art Senses 2013 Itaalias 4. auhinna. Erika auhinnaks on nädalavahetus *Casa della Pia* ajaloolises puhkemajas Massa Marittima kesklinnas 2 inimesele. Kevadel näitus läheb veel rändama.

Biennaali, mis on pühendatud pimedatele ja nägemispuudega inimestele, näeb <http://www.artaltro.it/art-senses-exhibition-2013-massa-marittima/>

Erika Tammperre töö "Ühegi lasuta" oli eksponeeritud näitusele NORD ART 2013 Saksamaal.

Eesti Tarbekunsti- ja Disainimuuseum
PRESSITEADE (lühendatud) 06.09.2013

Eesti kaasaegne tarbekunst Cheongju rahvusvahelisel tarbe- kunsti biennaalil Lõuna-Koreas

Cheongju rahvusvaheline tarbekunsti biennaal alateemaga "Something Old Something New / Midagi vana midagi uut" toimus Cheongju linnas 11. septembrist 20. oktoobrini 2013. Eesti kaasaegset tarbekunsti tutvustavat näitust kutsuti kureerima Ketli Tiitsar Tallinna Rakenduskunsti Triennaali Ühendusest.

"Kindlasti on 17 vaate puhul tegemist ka minu subjektiivse sissejuhatusega Eesti tarbekunsti toimuvale, mis ruumi- ja ajapiirangutest lähtuvalt ei pretendeeri tervikliku ülevaate pakkumisele. Loodan, et koos eksponeeritud teostega avavad

kunstnike vahetud mõtted vaatajatele ühtlasi vaateid Eestist. Loodetavasti tekib Eestil edaspidi võimalus oma kunstnike laiahaardelist ideederingi eksponeerida Koreas suurema ja ka disaini valdkonda laiemalt kaasava näituse kaudu.", kirjutab näituse kuraator Ketli Tiitsar saatetekstis.

Osalesid kunstnikud: Ulvi Haagensen, Jaanus Samma, **Kärt Ojavee, Krista Leesi, Annike Laigo**, Eeva Käsper, Tiina Sarapu, Piret Ellamaa, Eve Margus-Villems, Maria Valdma, Julia-Maria Künnap, Maarja Niinemägi, Villu Plink, Kristi Paap, Jarõna Ilo, Raili Keiv, Leena Kuutma.

Ketli Tiitsar
ketli@etdm.ee
Tallinna Rakenduskunsti Triennaali Ühendus

Eelmise aasta suurteoste hulka kuulub Peeter Kuutma vaip Rotalia korporatsiooni ruumidesse Tartus.

Peeter Kuutma tegus aasta 2013

Selja taha jääb tegutsemisrohke aasta, milleks olin juba eelmisel aastal plaane teinud.

Veebruaris oli näitus Riia südalinnas Läti Seltsi Majas. Näitusevõimalus avanes seoses sellega, et olen viimase 15 aasta jooksul korraldanud mitmeid Läti tekstiilikunsti näituseid Rahvusooper Estonia talveaias. Eesti Saatkond Riias aitas minu näituse korraldamisele igati kaasa, sest samas majas tähistati ka Eesti Vabariigi aastapäeva. Väljapanekus oli 13 suuremõõtmelist vaipa. Näituse avamine toimus 5. veebruaril ning 24. veebruaril toimus samas ruumis saatkonna pidulik vastuvõtt.

Märtsikuu jooksul olid samad näitusetööd eksponeeritud Põltsamaa Kunstikooli Galeriis ning aprillis olid 7 vaipa nendest eksponeeritud Rahvusooper Estonia talveaias ning 6 vaipa Tallinna Kunstikooli Galeriis.

Novembris avasin näituse „Variatsioonid sinises“ Vabaduse Galeriis. Esitasin 3 põimevaipa ja 20 vahakriidi tehnikas kompositsiooni. Näitus avati 17. novembril ja seda sai vaadata 26. novembrini.

2013. aasta mais aitasin koostada ja kujundada näituse „Vaba tahe ja sõbrad“ Rakvere Linnagaleriis ja detsembris näituse „Gobelään ja keraamika“, kus ai-

tasin kaasa korraldamisel ja kujundamisel (mõlemad näitused tegime koostöös keraamikutega).

Sellel aastal olen teinud ka 2 lepingulist tellimust. Eesti Tarbekunsti ja Disainimuuseum tellis arhitekt Siiraku 1933. aasta kavandi teostuse materjalis. See on pörandavaip mõõtmetega 2,2x3,2 m. Vaip on keeruka geomeetrilise Art Deco stiilis mustriga ja 12 värviga. Selle esitlus ETDM-is tuleb järgmise aasta alguses.

Kaanepildi juurde. Narva linnavolikogu tellis vaiba mõõtmetega 2x2 meetrit kingituseks Vene Õigeusu Kiriku Patriarh Kirillile. Vaip pidi olema vastavuses õigeusu kiriku kaanonitega ning viitama samas Eestile. Kujutada tuli „karmi kotkast“ Püha Vaimu sümbolina. Ümber ringikujulise keskvälja pidi olema ornament ning keskväli pidi viitama Narva sümbolitele (Hermanni ja Jaanilinna kindlused). Taoline kanoniseeritud kompositsioon on üldiselt kasutusel pörandavaibana tähtsatel kiriklikel tseremooniatel. Minu töö läks tegelikult seinavaibaks patriarhi residentsi. Narva piiskop soovis fennougriliku ornamentiga vaipa põhjamaises koloriidis. Venemaal on need vaibad üldiselt puna-kuldses koloriidis. 14. juunil viibisin ise Narvas jumalateenistusel, mil kingitus patriarhile üle anti.

Sel aastal sain 75 aastat vanaks.

Peeter Kuutma

Aune Taamali loodud Järva-Jaani kiriku tekstiilid

Valminud on valge, roheline ja violetne komplekt. Rõõm on näha, et katted on komponeeritud kindlakäeliselt ja olemasolevat arvestades. Braavo, Aune! Projekt sai teoks tänu LEADER tegevusgrupi Järvamaa Arengu Partnerid toetusele, kes rahastab katete valmimist 90% ulatuses ja 10% omaosaluse annetas Schillingite perekond (Verband des Hauses Schilling e.V.).

Koguduseõpetaja Katrin-Helena Melder

Eva Jakovitsi näituse avamine Tampere majas.

Eva Jakovitsi näitus Niit, nõel ja õhupall

7.11-1.12.2013 Tartus Tampere majas

Eva Jakovits eksponeerib oma esimesel isikunäitusel Tampere Majas värvilisi karakterseid isiksusi, tööd moodustavad ruumis omavahel suhtleva seltskonna. Näitus on valik viimase viie aasta jooksul tehtud teostest.

Eva kasutab oma töödes tehnikaid kui tõlgendusvõimalusi ja kujutatu iseloomulike omaduste esiletoomise meetodit, figuurid on ühtaegu realistlikud ja ulmelised. Tehniline valik on võimalus anda kujutatule alltekst. Eva on ise öelnud oma tööde kohta nii: „Pitsil on ainulaadne omadus üheaegselt varjata ja tuua nähtavale seda, mida ta katab. Inimese identiteeti näen ma ornamendina, mis ühtaegu varjab ja ilustab inimest“.

Nõelumine on tehnika, mida tavaliselt kasutatakse katkiläinud tekstiilpinna taastamiseks. Eva nõelub oma figuurid õhku, võlub olematust parandades nähtavale haprad inimkehad. „Mu nõelutud figuurid on katsed tabada haavatavat ja avali olekut, kus kõik traagelniidid on nähtaval. Tegelikult koosnebki kogu elu- ja identiteedikoeis sellistest rohkem või vähem ajutistest pistetest,“ ütleb autor.

Eva Jakovits (sünd. 1984) on õppinud tekstiilkunsti Tartu Kõrgemas Kunstikoolis. Ta on omandanud magistrikraadi Stockholmi kunstiakadeemias (Konstfack, University College of Arts, Crafts and Design, Textile in Expanded Field) ning bakalaureuse kraadi Tartu Ülikooli semiootika ja kulturoloogia erialal. Ta on oma loominguga osalenud ühisnäitustel Eestis, Soomes, Rootsis ja Lätis.

Eva Jakovitsi teine isikunäitus ?Nõele? toimub Hop galeriis 30.01 - 18.02.2014

9. jaanuaril avatakse Eesti Maaülikooli raamatukogus

Aet Ollisaare isikunäitus SISUKORD

Näitus annab ülevaate Aet Ollisaare viimaste aastate vaibaloomingust. Tulenevalt näituseruumist on SISUKORD viide alltekstile, tööde dekoratiivsuse taga on varjatud sügavamad teemad. SISUKORD loob struktuuri ja aitab juhatada vaatajat ühe idee juurest teise juurde.

SISUKORD on katse süstematiseerida erinevatest teemadest inspireeritud tööd omavahel seotud tervikuks. Näitus jääb avatuks veebruari lõpuni.

<http://www.jonurm.com/>

Londoni moenädalale

Tartu TTK tekstiiliosakonna teise kursuse tudeng Johanna Nurm valiti esindama Eesti moekunsti Londoni moenädala raames korraldataval olulisel väljapanekul. Eesti väljapanekul Londoni moenädala raames veebruaris 2014 astuvad üles: Marit Ilison (projekt "Magada tahaks" / "Longing for sleep"), Kärt Pöldmann (naiste käsitöökingad), **jonurm (meeste parkad ja unisex seljakotid)**, Sille Sikmann (meeste aksessuaarid).

"Arvestasime otsuse tegemisel ka Briti Nõukogu poolsete soovitude ja nõuannetega, sest nemad oskavad näha tervikpilti ja just Londoni poolset nägemust Eesti disainist," kommenteerib Eesti Disainikeskuse projektijuht Sirli Nõmm. "Kõik väljavalitud disainerid on noored, tugevad ja erilmelised ning täiendavad üksteist, mitte ei konkureeri," lisab Nõmm. Lisaks noorte ja alustavate disainerite väljapanekule on galeriipinnal eksponeeritud ka osa Tanel Veenre kureeritud KAAMOSE moedisaini näitusest ning kõik neli disainerit on KAAMOSE näitusel ja kataloogis ka esindatud. Näitus täiendab väljapanekut kontseptuaalselt ning loob oma tugeva looga tausta Eesti moedisainiga süvitsi tutvumiseks. Lisainfo: <http://disainikeskus.ee/et/uudised/315-eestit-esindab-londoni-moenaedalal-neli-noort-disainerit>

5TUFF Stockholmi Mööblimessil

4.-8. veebruarini osaleb Tartu Kõrgema Kunstikooli tekstiiliosakonna ja mööbliosakonna projekt 5TUFF Stockholmi Mööblimessil. Greenhouse'i paviljonis, disainikoolide ja noorte disainerite alal esitletakse kahe eriala tudengite koostöös valminud disainiobjekte.

Selle aasta projekti väljakutseks on leida käsitafingu tehnoloogilistele võimalustele sobivaid rakendusi mööblidisainis. Tudengitest on moodustatud viis disainimeeskonda, kes tegelevad prototüüpide väljatöötamisega. Kokku on projektiga seotud 31 tudengit. Projekti juhendavad **Jaak Roosi** (mööblidisain), **Liina Kool** (tekstiilitehnoloogia), **Aivar Oja** (messiboksi kujundus) ja **Aet Ollisaar** (tekstiilidisain, projekti juhtimine).
<http://www.stockholmfurniturelightfair.se/>

Birgit Uibo

AVATUD ATELJEE –

Tartu Kõrgema Kunsti- kooli tekstiiliosakond 20

**Näitused TTK galeriis Noorus
20.04-11.05.2014**

**Näitus „Luunja protsess“
Y-galeriis
15.04.-5.05.2014**

**Rahvusvaheline seminar ja
töötoad**

TTK partnerkoolide näitused

TTK tekstiiliosakond vaatab tagasi 20 aastasele tegevusele, mis on möödunud õppekava avamisest 1993. aasta sügisel. Selle aja jooksul on osakonna õppekava ja tegevused arenenud ning muutunud, välja on kujunenud mitmed rahvusvahelised projektid ning koostöö erinevate partneritega, samuti esinemised messidel ja näitustel. Juba 16. korda toimub tudengite algatatud moeprojekt „Mood-Performance-Tants“, samuti on traditsiooniks saanud koostöös mööbliosakonna tudengitega esinemised rahvusvahelistel disainimessidel.

Tekstiiliosakond kaasab sel aastal projektis AVATUD

ATELJEE oma tegemistesse vilistlased, kolleegid ja välispartnerite esindajad. Projekti eesmärk on tuua välja osakonnas toimuvate tegevuste paljusust ja mitmekülgsust, erinevate teemade ja inimeste mõju ja vastastikused seosed. Näitus galeriis NOORUS ning sellega kaasnevad satelliitnäitused on projekti kokkuvõttev etapp, mis koondab näitusruumi lisaks ekspositsioonile ka avatud töötoad ja loengud.

Näitus ATELJEE kaasab tudengeid, vilistlasi, partnereid. Kutsutud osalejatena liituvad näitusega rahvusvaheliste partnerkoolide esindajad. Satelliitnäitusena toimub vilistlaste ja õppejõudude kureeritud näitus „Luunja protsess“ Y-galeriis, mis koondab kokku aktiivsemad Tartu Kõrgema Kunstikooli tekstiiliosakonnaga seotud olnud autorid, kes näitusel eksponeeritavate teoste kõrval tutvustavad ka oma tööpraktikaid ja -meetodeid.

Lisaks toimuvad erinevates näitusepaikades TTK partnerkoolide tudengite tööde väljapanekuid.

Prof. Aet Ollisaar

Eesti tekstiiliharidus 100

2014/15 õppeaastal tähistab oma 100ndat juubelit Eesti Kunstiakadeemia, Tallinna vaim ülikool. See tähendab 100-aastaseks saamist ka tekstiiliharidusele, mida erinevate nimetuste all on EKA-s antud 100 aastat.

Milliseks peaks kujunema tekstiilidisaini osakonna juubel ja mis võiks meie minevikust olla huvitav ja edasiviiv ka täna, küsisime eelkõige tekstiilidisaini magistrantidelt, kelle õppetöö ja ajurünnakute tulemusena sündis allakirjutanu juhendamisel juubelisündmuste kava. Paralleelselt tegelesid juubeli visuaalse identiteediga ja meenetega 3.kursuse tudengid noore õppejõu Kristel Lauritsa juhendamisel. Tänapäevaks on selge, et EKA tekstiilidisaini osakonna juubelikavasse hakkavad kuuluma kaks näitust, sügisene tekstiilifestival ja veebileht, millel kajastub nii näituste materjal kui ka juubelisündmused ise. Samuti on oluline meediaga suhtlemine, et tekstiili valdkonda rohkem esile tuua ja pildil hoida. Magistrantidel jäi üle ka rohkesti ideid, mida me ise teostada ei jõua, küll aga võiks need huvi pakkuda tekstiilikunstnikele üldisemalt ja saada teoks koostöös ETeKL-iga.

Kõige olulisemaks näituseks, millest sünnib ka veelgi põhjalikum veebiversioon, on plaanitud **AjaTelg 100**. Soovime meie pikka ja pööreterohket tekstiilikunsti õpetamise ja õppimise ajalugu näidata seiklusriikka ja samas akadeemilise ajateljena. Kajastame ka tekstiiliharidusega külgnevat: tekstiilidisaini osakond on alati olnud tugevalt seotud tekstiilitööstusega ja tekstiilikunsti kasutamisega sisearhitektuuris, rahvusvaheliste trendidega ja eriti viimasel ajal läbi doktoriõppe ka teadusega. Näitus on seotud **Disainiöö** üritustega ja kuulub satelliidina selle programmi, kajastades olulist osa nii Eesti kunsti- kui disaini õppest. Näituse toimumiskoht selgubki koostöös Disainiööga, aga rändnäitusena plaanime seda lähetada ka väljaspoole Tallinna.

Teie abi, armsad tekstiilikunstnikud, loodame oma näitustele sisu loomisel: ootame nii teie isiklikes arhiivides olevaid fotosid tudengipõlvest, kooli ajal tehtud kavandeid ja valmistöid kui ka teie meenutusi oma õppimise ajast EKA-s. Näitustega tegelemist veavad praegu eest magistrandid **Liina Palkov ja Stella Kalkun**. Ühendust saab võtta ka otse minuga lylian.meister@artun.ee.

Kuna juttu tuli juba Disainiööst, siis tekstiilidisaini osakonna juubeli põhiüritused ongi plaanis sellega siduda ja korraldada Tallinnas **tekstiilifestivalina** septembri keskel. Toetus selleks EDL esinaisal Ilo-

na Gurjanovalt on olemas, aga konkreetset plaanid ja ajakava vajavad veel täpsustamist. **Tekstiilifestivali** programmiga tegelevad magistrandid **Marie Vinter ja Annika Kangur**. Plaanis on lisaks näitustele, kus AjaTelg 100 kõrval avab ukseid veel **tudengite hüpikpood**, ka **vilistlaste kokkutulek**, mille akadeemilisem osa jätkuks **ööprogrammi**ga. Tekstiilikunstnike abi ootame plaanitud **avatud ateljeede programmile**, et luua kunstnike ja disainerite stuudiote külastusvõimalused ja ehk ka Eestit tervikuna hõlmav **tekstiilikunstituur** koostöös Hansabussiga. Kindlasti on tulemas **töötoad**, et tutvustada tekstiilikunsti laiemale üldsusele, ka siin oleme rõõmsad, kui tekstiilikunstnikud nõu ja jõuga appi tulevad. EKA stuudiotest plaanime **töötubasid**, mida viiksid läbi nii üliõpilased, õppejõud kui tekstiili eriala spetsialistid. Hetkel on kavas pigmenttrüki/termotundliku trüki töötuba (kahele päevale jaotatuna), looduslike värvainetega värvimine, 3D kangad, koostöös teiste erialadega (mood, nahk jne) ehete ja aksessuaaride valmistamine. Joone alla jäid suutlikkuse ja ajaliste võimaluste piire testima mõte **tekstiilsest avaliku ruumi installatsioonist linnakeskkonda**, mis oleks seotud mõne konkreetse hoone fassaadiga, näiteks me enda tulevase asukohaga SUVAs, samuti **tudengite tulevikuvisiooni seminar ja töötuba**. Soovime kindlasti kaasata ka Tartu Kõrgema Kunstikooli ja TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia tekstiilikaid, sest üks on ka need õppekavad sündinud meie tublide vilistlaste tarkusest ja annavad olulist täiendust tänasele Eesti tekstiilikunstile. Lisaks oleks see hea võimalus koostööks erinevate koolide üliõpilaste vahel.

Kuna mõtteid juubeli tähistamiseks tekkis kaugelt rohkem kui jõuaksime ise teoks teha, siis tutvustasin ETeKL aastakoosolekul ka neid, millest võiks tekstiilikunstnikega koostöös kinni haarata. Näiteks žüriiga **minitekstiilide näituse idee** Parikaste majas leidis paljude kohalviibinute toetuse ja ETeKL uus juhatus arvas, et sellega võiks edasi minna.

Lisaksin veel, et tekstiilidisaini osakonna juubeliprogrammi veebilehega tegelevad magistrandid **Rita Sorkina ja Tiina Sillar**. Meediaprogrammiga **Terje Salupuu**. Kõikide magistrantide poole saab pöörduda vastavalt nende vastutusvaldkonnale kasutades e-maili eesnimi.perenimi@artun.ee ja loomulikult võib alati täpsustavate küsimustega pöörduda allakirjutanu poole.

Tekstiilikunsti õpetamise 100nda aastapäeva sündmuste patrooniks palusid magistrandid Eesti tuntuima tekstiilikunstniku, EKA rektori prof. **Signe Kivi**.

Prof. Lylian Meister,
EKA disainiteaduskonna dekaan

Peeter Kuutma ja Kaire Tali

Põimevaibad ja keraamika Haapsalu Linnagaleriis 4.12.13–5.01.14

Seekordne "Vaba tahte" näitus sai kuidagi suurejooneline ja eriline. Palju töid, mitmed neist päris uued, mõnedki teada-tuntud "pärlid". Tõsiseltvõetav keraamiliste suurvormide kollektsioon, mille koostas **Helle Videvik**, tasakaalustab ka seekord meie vil-laseid vaipu. Näituse ülespanek sujus **Peeter Kuutma** ja **Haja Eisti** valvsa pilgu all. Kui näituse kolmekesi ning Haapsalu tugiisikute **Liivia Leškini** ja töömees Ottoga omakeskis avasime, oli ka kultuurimajja teatrisse tulnud publik äkki kohal ja sündmusest sai pidulik.

Olen Haapsalu Linnagaleriis korraldanud mitu ühisnäitust, seda võimalust ning ruumi saab ainult kiita. Seekord on eksponeeritud 12 tekstiilikunstniku ja 9 keraamikut, paras kirjude koerte rivi. Aga näituse üldmulje sai meeldivalt terviklik ja autorite töödele leidsid meie meelest sobivad kohad päris üksmeelselt.

Merike Männi uued vaibad võluvad iga sisenejat – suurepärase emotsiooni ja milline teostus! **Mari Haaveli** "Esimene sõna" tekitab siirast imetlust

oma peente tooninüanssidega ning meisterlikkusega. **Ainikki Eiskop** on oma kirkastes toonides vaipades võlunud esile midagi erilist...see pole ainult dekoratiivsus, neis töödes on vaja vaadata lugu. Võimas naabrus **Kaire Tali** "Tannale", vaipa kootud laavajärvele. Lummavat salapära õhkub **Aet Ollisaare** dramaatilisest maailmalõpu-vaibast, mis oma pidulikkuses mõjub rohkem kui maailmaime. Päris huvitav kontrast sealsamas kõrval säravale **Erika Tammperre** suuremõõtmelisele tööle. Ilma Peeter Kuutma jõulise stiiliga mõjuks vaipu täis galerii hoopis teisiti, seetõttu on tema maskuliinne põimevaip meie ekspositsioonis lausa kohustuslik. Kertu Sillaste ühe töö panime kogemata tagurpidi seina aga uuesti riputama ei tahtnud kuidagi hakata, sest kahest tööst koosnev töödepaar tundus seeläbi justkui uus! Palume andeks, teinekord enam ei tee... Võimsa emotsiooni meistri **Siiri Minka** "Rohelist tüdrukut" saab ilmselt Haapsalus näha viimast korda, sest omanik tahab maailmas rännanud tööd lõpuks tagasi ja peidab selle igavesti oma valdustesse. Siiri teine peenelt kootud gobelään "Kolmekesi" ripub Haapsalus ilma massiivse puitraamita (esimest korda sai seda näha möödunud suvel Hop galeriis) ja on seeläbi veelgi südamlikum. **Reet Tallimaa** osaleb meie seltskonnas esimest korda aga tema töö "Lumevaip" sobitub aega ja ruumi vägagi

Kaire Tali

toredalt. Õnneks valis **Sigrid Huik** näitusele mitu suuremat tööd, nendest moodustub avaras galeriis eriliselt kena ning terviklikult mõjuv vaade. Teadagi mõjutab ruum ja naabrus iga objekti, seekordses koosluses saavad tema vaibad vaatamiseks-süvenemiseks justkui uutmoodi võimaluse. Kui sellelt näituselt peaksin noppima ühe, kellele anda tiitel "üllataja", siis oleks see **Kadi Pajupuu** ja **Marylin Piirsalu** tandem, nende kõrvuti eksponeeritud vaibad ja graafika. Meeldib tohutult Kadi hakkamine: ees vaid klassikalises formaadis graafiline leht, asub ta kududes sellest oma kujutist tekitama. Need pole lihtsalt tekstiilselt teostatud meisterlikud seinapildid, terasele vaatajale jääb avastada ning mõistatada paljutki...

Järgmiseks aastaks on meil kokku lepitud juba 2 näitust, seega ei anna me veel alla. Kuigi näitusevaipu kootakse aina vähem, loodame ikkagi, et saame oma vaba tahtega ühinenud sõpruskonda koos tegutsedes edasipidigi tunnustada.

Avamist me tegelikult ei plaaninudki – kes ikka keset kiiret nädalat aega saab? **Kavatseme hoopis pidulikku lõpetamist 5.01, pühapäeval kl 14.**

Palun, talvisesse Haapsallu on kõik teretulnud!

Kaire Tali

Ainikki Eiskop

Mare Kelpman avas oma veebipoe.

mare kelpman tekstiilistuudio leiad

www.marekelpman.eu

otsetee poodi on shop.marekelpman.eu

Pärnu muuseumi suurejoonelised näitusesaalid on suurepärase valguspargi ja avarate saalidega. Tuli mõte, et siin sobiks korraldada rahvusvahelist tekstiiliüritust: konverentsisaal on samal korrusel.

Mõterjal

Kadi Pajupuu, Marilyn Piirsalu

27.09.-17.11.2013

Pärnu muuseum (Aida 3, Pärnu)

Mõterjal on Marilyn leitud oma sõna, mis sobis tähistama graafiku ja tekstiilikunstniku koostöönaist. Mõtte ja materjali kokkupõrkeid ja teisenemisi demonstreerime kuivnõelatöodes ja gobelääniseerias, kus tegutsevad Naine ja Hunt. Täiskasvanud Punamütsike kohtub tsiviliseeritud olekuga Metslasega, juuakse teed, tehakse soengut, mängitakse lauamänge. Tekstiilikunstnik on korjanud graafiku ateljeest „kootava“ graafika ja tõlkinud need vaipadeks, säilib kompositsioon, muutub joonekäsitlus, atmosfäär. Kas lugu jääb samaks?

Otseselt materjalist lähtuvaid töid on näitusel kaks: *Aedlinn* kujutab endast soomusvildist vaipu ja istmeid, mis sündisid tänu **Liina Veskimägi-Iliste** firma Feltmill hõõguvatoonilistele tootmisjääkidele. Ja installatsiooni *Kogu* selgrooks on sahtlid, mis pärit sukavabrikust, kuhu nüüd uuemate uudiste valguses on tulemas Eesti Kunstiakadeemia. Omapärane materjali omasoodu mõterjaliseerumine seegi.

Mõterjaliseerunud töid toetavad kaks videot, milles ühes muutub kõne nähtavaks joonistusena (*Harilik kahe kõne*. 2011) ja teises on suhtluse kujundiks sulgpallimäng rannal (*Mängult*. 2013): näeme küll mängijate püüdeid palli tabada, aga mänguva hendit ennast vaid hetketi, tausta muutudes.

Näituse ettevalmistusprotsessis pörgatasid autorid üksteise suunas mõtteid ja olukordi, teine haaras mõttest kinni oma arusaamise kohaselt, tegi mõtte teoks ja viskas tagasi. Dialogis jagatakse mõte kaheks ja korrutatakse muutujaga. Autorid töötavad Tallinnas Loovala graafika ja tekstiili ühisateljées Tondil.

kadipuu.berta.me
marilyn.edicypages.com

Kadi Pajupuu gobelään, mille aluseks oli Marilyn Piirsalu graafiline leht

Ehalill Halliste isiknäitused 2013

Juubelinäitus LÄTE. 19. september – 15. oktoober 2013 Vabaduse galerii, Tallinn

<http://www.culture.ee/syndmus/ehalill-halliste-late/>

Kultuur.info portaalis kirjutati Ehalille Vabaduse galerii näitusest Läte nii:

Näitust tuleks vaadata kahel tasandil: Ehalill Halliste, lillornamentika ja naissümbolite suhe 2013. aastal ning kunstniku eneseanalüüs, loominguilise mõtteprotsessi, ka kahtluse, tühimuse, väsimuse austoomine vaataja ette. Ehalill Halliste on ise öelnud: "Soov otsida ja leida tootemi staatuses naissümboliteid eesti etnograafilistest lillkirjadest on mind saatnud viimastel aastatel. Põimida vaipadesse ornament

kui stigma, mis valgustaks välja Eesti naise ilu ja uhkuse. Ornament kui kilp, mis turvab suhestajat ja tõrjub soovimatut. Ornament, mis väljendab iseolemist, kestmist ja varust igas mõttes. Ornament kui NAINE."

TANU ALL - Eesti mõrsjad ja noorikud (etnograafilised gobeläänportreed)

15. november 2013 - 15. jaanuar 2014

Hopneri Maja, Tallinn

Hopneri Maja kontserdisaalis on eksponeeritud Ehalill Halliste gobeläänportreed. Vaibaseerias kujutatud 12 tanutatud Eesti mõrsjat ja noorikut on vaid killuke rikkalikust rahvarõiva ornamendist, millega esiemad end elu suurpäeval ehtsid. Etnograafiliste gobeläänportreede seeria (12 vaipa a 80x80 cm) on valminud 2009–2010. Näitus on austusavaldus Eesti naise ilumeelele.

Vaibasari valmis 2010. a. mais isiknäituseks Jõhvi Linnagaleriis. Rõhutatult eestimeelne sõnum ja kammerlik teemakäsitus on gobeläänisarja "Tanu all" viinud paljudesse Eestimaa avastusväärsetesse väikegaleriidesse. Hopneri majas on "Tanu all" vaibaseeria esmaesitus Tallinnas. Näitus on avatud kontsertide ja ürituste külastajatele.

Viljandis Kondase keskuses oli stuudio EMMA LEPPERMAN (Mae Kivilo, Liisa Kallam, Merle Suurkask) näitus "Õöviul" 10.06.-7.07.2013

Teljenihked

Kolleeg **Veinika Västri** tuli rohkem kui aasta tagasi jutuga, et võiks taotleda EASi innovatsiooniosakut, et aretada üks korralik kudumistalg. Leiutamine on minu salapahe ja kirk, muidugi olin nõus.

Innovatsiooniosak võimaldas koostöös TÜ Viljandi Kultuuriakadeemiaga teostada mitmed unistused. Selle meetme omapära on see, et firma saab taotleda, et koolile makstaks kinni firma tootearendust edendav töö. Tegimegi siis taotluse Veinika firma Kangaspuu ja minu firma Kadipuu alt. Projekt kulges nagu Ameerika mägi, meie esialgne teljemeister langes murtud südame tõttu töövõimetuse piirile, aga õnneks leidsime uued koostööpartnerid, kes meid võiduka lõpuni aitasid.

Kudumisprotsessi kitsaskohad

Üks huvitav faas oli koostöös Viljandi tudengitega leida puudusi, mis traditsioonilistel kangastelgedel on. Selliseid mõtteid tuli:

Süstikute ja piiritsate hoidik võiks olla käeulatuses; tööpinna valgustamiseks valgusti vipiraami küljes, lõime pealeajamisel üksi võiks olla lõimepatsi pidurdaja, reha võiks olla rehatamise ajal kinnitav õigesse kohta, niied võiks olla erinevat värvi: igal niieraamil oma, alumised vaheldajad võiks olla tumedad, siduse tegemisel on vaja valgust ka telje alla, vaheldajaid võiks saada lisada ilma varrast lahti ühendamata, käärpuudel peaks olema lõimeleendur, juba käärides võiks ka rehasse jaotamine toimuda, juba käärides võiks niietada, niietada võiks juba peale aetud ja soastatud ja pingutatud lõime, vahelikukepid võiks toimida üksikute lõimede pingutajana, telje küljes peaks olema hoidik kohvitassi jaoks, võiks olla juba kootud kanga meetrite lugeja jne.

Minu arust on siin juba terve rida põnevaid väljakutseid, mõni lihtsamini teostatav kui teine. Sündis ka tabel, kus analüüsiti probleeme protsesside kaupa ja pakuti võimalikke lahendusi.

Kas käärides saaks niietada?

Kui arutasin leiutaja ja puutöömeistri Ahti Parijõega võimalust lõime juba käärides niiesilmast läbi saada (minu mõttes olid spetsiaalsed avatava silmaga niied), siis hüüatas Ahti: *Aga sa saad seda ju juba praegu: niiesilmadest tuleb ajada läbi toru ja sellest torust jookseb läbi lõim, käärides vabastad niisi järkjärgult toru otsast!* Olin kohe nii nõrduinud, et ma selle peale ise ei tulnud: proovisin kohe järele ka, ja tõesti, kui ehitada metallniite patarei, mis justkui moodustab pikavarrelise kinda ja vabastada "päästikulevajutusega" lõimestatud niisi nuppude otsa, millest pärast saavad niievarvad, siis on võimalik suur osa sidusest tekitada juba käärides!

Liugsoaga saab kudumise käigus dramaatiliselt muuta kanga laiust soas, tekitada lõimegruppide vahele vahesid, muuta gruppide kaupa lõimede tihedust ja ka pinget.

Liugsuga

Minu reguleeritavate piivahedega kudumissuga (2009) sai uue põlvkonna järeltulija. Nüüd saab kudumise käigus muuta mitte ainult lõimetihedust ja manipuleerida pinget, vaid saab ka muuta kanga laiust soas. Uuele soale panin nimeks LIUGSUGA, kuna reguleeritavaid piigruppe saab libistada piki suga edasi-tagasi. Soa teostas **Kristjan Sisa** Viljandi Metalliinkubaatorist.

Projekti tulemusel on meil firmas **Teamster** ehitatud äge metalltelg ja liugsoa prototüübid, vii-

Protsess	probleem	võimalikud lahendusvariandid
käärimine	vajalik saavutada ühtlane pinge, loendamine aeganõudev	meetreid loendav käärimislaud lõimeloendur lõimeloendur koos rehatamisega
lõime panek telgedele	vahelikupulkade fikseerimine	vahelikupulkade klamberkinnitus, mida saaks teha ühe käega
lõimede loendamine rehapiide vahele	reha fikseerimine õigele kõrgusele tülikas; lõimed hüppavad rehapulkade vahelt välja	riiul reha kinnitamiseks; reha selline ehitus, et lõimed saab panna rehapulkade vahele, et välja ei hüppaks, reha eemaldamisel pööratakse pulgad avatud asendisse; lõimepatsis on juba reha sees: elastsetest plastdetailidest koosnev lõõts, mis veetakse soovitud laiuseni ja fikseeritakse alusel.
lõime	lõime saab tänu lõimepoomi edasikerimissüsteemile peale vedada üksinda ent puudub võimalus lisada vahelippe. Toika põlvpuu võib lõimepatsi survest pesast välja tulla	hõreda nõorredeli taoline konstruktsioon, mis kerib ennast lahti lõime vahele; süsteem, mis vabastab tallalaua-vajutusega ühe vahelipi, mis langeb alla (vahelippide patarei). Põlvpuu on fikseeritav mitmesse asendisse.
niietamine	aeganõudev, vigade korral tuleb tagasi võtta.	erivärvilised niievarvad, niied; niied, mille asendit saab muuta: tõsta teisele niievarvale. niietada juba soastatud lõimi: avatava ja suletava silmaga niis; niievarvad fikseeritavad astmeliselt niietuse ajaks
soastamine	täpsust nõudev	suga, mille piivahesid saab soastamise ajal laiendada ja siis jälle kitsendada; kaanega kamm-suga
siduse tegemine	telje alla minek tülikas; kuhu kinnitada sidusepaber, avad, kust nõõre läbi tõmmata, liiga väikesed	tallalaudade ja vaheldajate ühendus tehakse väljaspool telge, tallalaudadele märgitakse siduseruudud; tallalaudade ja vaheldajate avad suuremaks
kudumine	Üksteise taha takerduvad vaheldajad	vippide asemel rullikud, mille asendit saab pikiteljel fikseerida; ümarpulgast vaheldajad
	mahakukkuvad süstikud	süstiku riiul soa juures, ootel süstikute hoidik käeulatuses; hoidik teljepingi küljes

mast on Tartu Kõrgema Kunstikooli tekstiilikad juba testida on saanud. Palju abi oli ka Viljandi II kursuse metallitudengite kaasamõtlemisest ja muidugi tekstiilitudengite ajurünnakust teljele, kui tuvastasime kümneid probleeme kudumisprotsessis, millega tasuks tegeleda. Telje detaile aitasid veel teha **Ago Jääger** ja **Andres Kelder**. Suur tänu TÜ VKA projektijuhile **Ander Eigole** ja **Ave Matsinile!**

Kunagi ei maksa arvata, et kõik meie töövahendid on juba lõpuni täiuslikud, ka oma tegevust tuhandeaastaste kangastelgede taga tasub analüüsida. Valdkondadevaheline koostöö võib olla ülimalt palju pakkuv.

Minu kodulehel näeb soa võimalustest lisapilte:
<http://www.kadipuu.berta.me/projects/>

Kadi Pajupuu

Soagruppide tiheduse muutmisel saab tekitada laheda lainetust.

Ainikki püüab hetke. Postamendile on ülendatud seekord Sirje Raudsepp

Kõik on muinasjutt

siidimaalide näitus Võru Linnagaleriis

Kersti Villand, Sigrid Huik, Sirje Raudsepp, Merike Roodla, Ainikki Eiskop – Siidikäpad

Kord kohtusid viis siidimaalijat ja leidsid, et on aeg ühine näitus korraldada. Mõte sai teoks Kurressaare linnagaleriis 2012. aasta alguses näitusega *Vahelduv pilvisus selginemistega*. Kuna kõik sujus imehästi ja viis siidimaalijat, kes ennast nüüd siidikäppadeks kutsuvad, osustasid ka edaspidi koos esineda. See unistus sai teoks 3. detsembril Võru Linnagaleriis. Muinasjutu teema ühendab erineva käekirjaga ning erinevaid tehnikaid viljelevaid autoreid. Kersti Villand maalis õhulisi šifoone ja ägedat maailmaloomise protsessi. Sirje Raudsepp sobitab tutvust tänaval istuva musta kassiga ja maalib arlekiinile ruudulised kangad. Sigrid Huik maalis mõistatusliku roheline roosi ja kaitseb end kilpidega. Merike Roodla viib meid värvilisse muinasjuttu, mis meenutab Alice'i imedemaad. Ainikki Eiskop püüdis tulilinnud parve ja otsib legende rahvuslikest mustritest.

Võru galerii seinad said väga värvilised, kuid sellegipoolest seadsime rahu jalule ja kõik kangad leidsid endale sobiva koha ja kaaslase.

Meie väljapanekut saab vaadata **9. jaanuarini 2014.**

Me tuleme veel ja meid ei saa takistada!

Ainikki Eiskop

Ainikki Eiskop

Paberist ja tekstiilist

Suvised ühistöötamise päevadel sai taas kinnitust: Heimtali õhk teeb tekstiilikunstnikud vabaks ja töökaks! Anu Raua juures õnnestub kõik. Olid väga ilusad ilmad, tore seltskond, ahvatlevad söömingud ja palju askeldamist. Magasime ühel hommikul isegi sisse... või välja, kummatpidi öelda.

Juba eelmisel suvel mõtlesime, mis võiks olla sel suvel teemaks ja otsustasime paberit teha. Protsess ise on tegelikult väga lihtne aga keeruliseks saab seda keerata tekstiilikunstnike arsenaliga kasutades.

Kui vägevates kogustes akvarellipaberi ribasid vinguvates blenderites ja suitsevate saumikseritega mõnusaks paberimassiks olime nõidunud, sai töötatud varavalgest hilisööni. Mõned eksperimendid läksid aia taha ka aga kõik said endale paraja pataka tehtud töid koju viimistleda. Kes on teinud, see teab, et käsitsi tehtud paberiga on parajalt palju tööd. Protsess on kaasakiskuvalt mänguline, seetõttu koguneb lõpuks nii kogemust kui järelviimistlust.

Ilus traditsioon on kinnistunud. Loodame, et Anu kutsub meid järgmisel aastal taas külla. Teemat meil veel pole aga soovitan selle peale mõelda ja ühiste suhtluskanalite kaudu teada anda, kui mõni eriti hea mõte tuleb. Äkki leidub vabatahtlikke, kes tahaksid korraldajad või juhendajad olla?

Kääriku talus peetud suvepäevade soe tunne istub kõigis, kes osalesid, siia maani...

Aitäh, Anu!

Kaire Tali

Merike Männi raporteerib Sigrid Huigile

Näitus Lübeckis

Pikaajaliste traditsioonidega Schleswig-Holsteini kultuurisuve ürituste raames, mille partnerregiooniks oli sel aastal Baltikum, kutsus Schleswig-Holsteini Tarbekunsti Ühing näitusele „Zugehörig!“ esinema viis eesti kunstnikku erinevatelt tarbekunstialadelt. Valik oli tehtud internetis leiduva põhjal. Näitusel eksponeerisid Annika Teder keraamilisi kompositsioone, Kristiina Uslar klaasobjekte, Katrin Amos autoritehnikas prosse, Mari Pärtelpoeg hõbedast kaelahteid ja Erika Pedak tekstiile. Näituse avamisel käisime koos Annikaga. Näituse info kultuuriministeeriumi kodulehel:

<http://www.kultuur.info/syndmus/saksamaa-naitus-zugehorig-lubeckis/>

Ühingu korraldatud näitus toimus 9. juunist 18. augustini Lübeckis, St. Annen-Museum'is.

Saksa ja eesti kunstnike töid eksponeeriti kahes vastvalminud galerii ruumis ning näitus jätkus muuseumi püsiekspositsioonis. Väga huvitava idee välja käinud näituse kujundaja suutis arvestades muuseumi suhteliselt konservatiivset keskkonda ja traditsioone, oma mõtte teostamiseks saada luba ja see perfektselt lõpuni välja mängida. Sajandite jooksul loodud teosed astusid dialoogi tänapäevaste taistega, mis ajaloolises ekspositsioonis olid tähistatud tugevrosade nimesiltide ja/või alustega. Näiteks asus üks minu tekstiilidest 18. sajandi Meissen'i portselani keskel, mis esialgu tundus veidi üllatav, kuid kogu näituse konteksti arvestades oli väga hea kohalik. Näitusele „Zugehörig!“ tulija pidi selleks, et näha kõiki eksponaate paratamatult läbima peale galerii paratamatult ka kogu muuseumi püsiekspositsiooni. Kontseptsioon töötas suurepäraselt ja tekitas parajat elevust. Näitusel oli suur menu. Juba esimestel päevadel otsustati näitust paari nädala võrra pikendada.

Näituse avamisele eelneval päeval peeti ajakirjanikele pressikonverents, kus kunstnikud said oma töid kohapeal tutvustada. Näituse kohta ilmus vähemalt 6 pikemat artiklit ja mitmeid klippe/lühireportaaže ajalehtedes, raadios, televisioonis. Näituse pidulik avamine oli suurejooneline. Sõnavõttud vaheldusid kahe noore muusiku etteastetega. Välja anti noore kunstniku preemia, mille sai keraamik. Pärast ametlikku osa uudistas rahvamaas näitust. Seejärel kogunesid sündmuse peategelased koos pereliikmete ja külalistega ühise pidulaua ümber.

Näituse avamisele eelnenud päevadel külastasime Annikaga muuseumi, skulptuuriparki, kunstnike galeriisid, ateljeesid ja kodusid Lübeckis, Hamburgis, Kielis ja selle lähiümbruses. Kodumajutust pakusid meile rõõmsameelsed suhtlusaltid disainerid Barbara ja Karl Decker Lübeckis oma kaunis saksa traditsioonilises laadis ehitatud eramus jõe kaldal.

St. Annen-Museum

Noppeid

- Schleswig-Holsteini Tarbekunsti Ühingusse kuulub hetkel 98 professionaalset kunstnikku, neist 18 tekstiilikunstnikku. Ühingu eestvedajaks on hetkel Cornelia Patz-Nahm.
- Näitusteks ja üllapidamiskuludeks kirjutatakse projekte, sest ühing ei saa ühtki püsivat riiklikku toetust.
- Igal aastal toimuvad suuremad näitused. 2011-12 toimus suur ülevaatenäitus www.connecting-artsandcrafts.com. Eelnevatel aastatel on toimunud näitused kutsutud osalejatega, kus tavaliselt ei ole žüriid.
- Vastavalt näituse pinna suurusele kehtestatakse esitavate tööde arvu piir. Sellele näitusele võis esitada 3 tööd.
- Näitusel osales kokku 60 kunstnikku, selle näituse vaatajaid oli 5000.
- Tihe side on ühingu Skandinaavia ja Soome kunstnikega, kellega koos on tehtud palju näitusi balticartsandcrafts.com. Sagedased on ühingu liikmete üksik- ja grupinäitused.

Tähelepanekuid

- Hinnanguliselt kuulub meid kutsunud ja võõrustanud tarbekunstnike/disainerite ühendusse pigem keskealine ning vanem kunstnik kui noor.
- Tutvusime kunstnikega, kes elatuvad oma tööde ja toodete müügist ning tellimustest. Samas teeb osa neist lisaks nn näitusetöid, kus ei orienteeruta potentsiaalsele ostjale.
- Schleswig-Holsteini Tarbekunsti Ühing on elujõuline erinevate maade kunstnikega koostööd tegev meediahuvi orbiidis olev ühendus, kelle külalisena meil õnn oli olla.

Erika Pedak

Täname:

Eesti Kultuurkapital

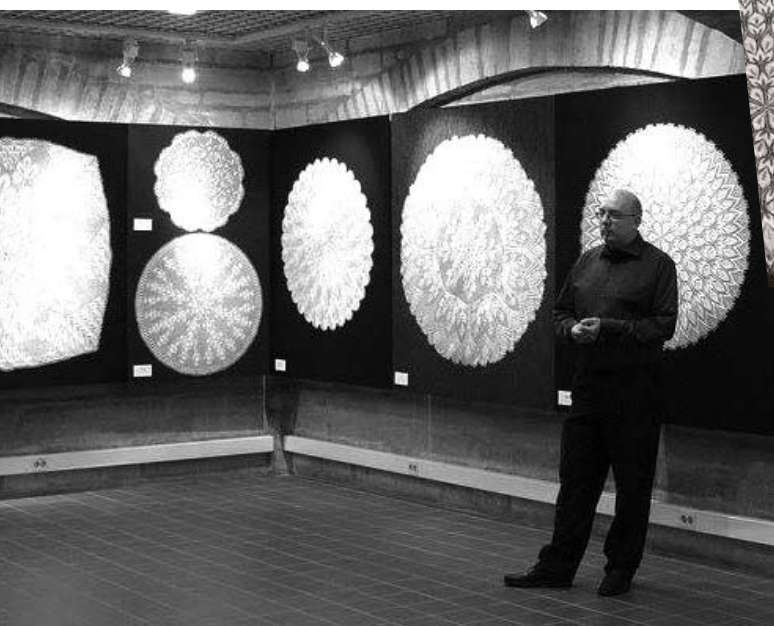
Eesti Kultuuriministeerium

Marit Ilisoni Teine HOPis. Galeriisse on ehitatud musta vihma tahukas, kust saab läbi minna. Vihm on niidid laest. Läbimineku nõuab ettevalmistusi: võtke jalanõud ja riided ära, öeldi. Küll mitte kõik. ehkki see oleks väga tore ilmselt juhtida paljas ihu läbi selle hapra olekuga installatsiooni. Esimene samm oli hirmuga koos, klaustrofoob minus tegi juba suu virilalt lahti, huvitav suletud õhuruumi kogemus, tahtmine pead kuklasse ajada, et hingata. Siis oli

rõõm, lähed ruumist läbi ja saad silituse osaliseks, ruum puudutab sind kohalolijaks. Vaese mehe *Rain Room*. Väga tore teispoolsuse kogemus, tuleb tunnistada. Siis istusime veel aknalaua ja lobisesime saalivalvuriga, mul oli natuke tunne nagu peale sauna: oled läbinud teistmoodi oleku ja siis taastud, ei taha kohe välja minna. Mulle meeldib selline kunst väga, tuleb tunnistada.

KP

Rahvusraamatukogus avati 17. detsembril **Riho Toomra** kunstkudumite näitus. Näitus on pühendatud Herbert Nieblingi 110. sünniaastapäevale ja näitusel on eksponeeritud Riho 25 aasta loomine – kokku 37 parimat tööd. Teismelise poisina vanaema kõrval kudumist õppinud Riho on ametilt bussijuht ja bussifirma Hepato omanik, tema teine hobi on rokkmuusika. Rokimehena tuntud Riho on ühtlasi klubi Tapper omanik ja korraldab oma bussifirmaga reise erinevatele rokikontserditele ja -festivalidele.

In memoriam

Lea Walter-Berggren 20.10.1926–8.8.2013

8. augustil lahkus Eesti Kunstnike Liidu auliige, tekstiilikunstnik Lea Walter-Berggren.

Ta lõpetas Eesti Riikliku Kunstiinstituudi 1951. aastal tekstiili erialal ning töötas seejärel aastakümneid Tallinna Kunsttöödetoote Kombinaadis, 1951–65 kavandikunstnikuna, 1967–1993 dekoratiivkudumistele kunstilise juhina ning seejärel vabakutselise kunstnikuna. 1965–68 oli ta Eesti Kunstnike Liidu tarbekunsti sektsiooni esimees.

1978. aastal pälvis ta NSVL Rahvamajanduse Saavutuste Näitusel hõbemedali Tallinna Kunstitoo-

detes Kombinaadis kavandatud dekoratiivkangaste eest, 1982. aastal ENSV teenelise kunstniku aunimetuse ja 1988. aastal Kristjan Raua nimelise kunstipreemia. Näitusel hakkas Walter osalema 1951. aastast (sh toimus 12 isiknäitust), tema töid kuulub mitmete muuseumide kõrval ka paljudesse erakogudesse.

Lea Walter oli eesti tekstiilipildis nähtus, keda kellegagi segi ajada pole võimalik. Jõulise käekirjaga eristus ta nii ratsionaalsemas valdkonnas kombinaadi toodangut kujundades kui ka aktiivselt vabaloominguga tegeledes. Ühisjooneks on mõlemal puhul geomeetrilise kujundi abstraheriv kujutamine. Kombinaadis kavandatud kattede vaibad, linikud, õlasallid, mööbli ja dekoratiivkangad olid enamasti rütmilt, värvideelt ja ka tehnikatelt etnograafilised. Lea Walteril õnnestus luua tunduvalt kaasaegsem laad, kus kõik nimetatud elemendid muutusid tema tööstlustes moodsaks käsitluseks minevikust, ehkki ise, rahvakunsti sügavalt hinnates, ei pidanud ta seda oma otsingute allikaks. Tema sooviks oli meid uskuma panna, et need on vihjed, mida me tajume eelkõige vaatajatena.

Ka Lea Walteri vabaloomingus on tunda sarnaseid võtteid, tema põimevaibad mõjuvad tihti justkui suurendustena varasematest, kasvõi toodanguks kujundatud töödest. Kohalikus kontekstis mõjub Walter pigem modernistliku uuendaja kui traditsioonilise põimevaiba loojana. Värvikirevas ja kontrastses käsitluses on tema põimevaipade teemaks enamasti hetked, mis panevad uskuma, et oskusliku üldistuse kõrval on tegu millegi palju isiklikuma ja emotsionaalsemaga kui vaid geomeetriline kujund ja dekoratiivne jõulisus.

Inimesena mäletatakse Lea Walterit kui suursugust daami, peenetundelist ja otsekohest, optimismi sisendavat, otsiva loomuga mitmekülgset ja tugevat, kaunist, sooja isiksust, kellega koos töötamine kulges sujuvalt, põnevalt ja loominguliselt.

Ärasaatmine toimus 15. augustil Rootsi Mikhli kirikus Tallinnas.

Eesti Tekstiilikunstnike Liit

Eesti Tarbekunsti- ja Disainimuuseum

Eesti Kunstnike Liit

Ümmargused sünnipäevad 2013.

9.07 Kaie Tilk 75

31.07 Sirje Raudsepp 65

4.08 Riste Laasberg 40

27.08 Kadi Pajupuu 50

1.10 Erika Pedak 65

2.10 Ehalill Halliste 65

24.10 Kertu Sillaste 40

25.10 Ave Matsin 40

25.11 Aune Taamal 50

ÕNNE!

In memoriam

Tamara Waskoff

14.09.1924–17.08.2013

17. augustil lahkus meie hulgast Eesti Kunstnike Liidu liige tekstiilikunstnik Tamara Waskoff.

Ta sündis 14. septembril 1924. aastal pangaametniku perekonnas ja õppis aastatel 1930-1934 Tallinna vene eraalgkoolis, 1934-1940 vene progümnaasiumis 1940-1942 Tallinna VI keskkoolis. 1944. aastal astus ta Tallinna rakenduskunsti kooli, mille lõpetas 1949. aastal tekstiilikunstnikuna. Leningradi Ilja Repini nimelises kunstiinstituudi õppis ta kunstiajalugu ning lõpetas selle 1959. aastal kunstiteadlasena. Aastatel 1949-1960 töötas kunstnik tekstiilivabrikus Punane Koit, 1960-1970 Tallinna Moemajas ja 1970-1971 rahvatööstusettevõttes Kodu, 1971. aastast peale

oli ta vabakutseline kunstnik.

1950. ja 1960. aastatel tegi ta põhiliselt käsitrüki- ja žakaarkangaid, kus kasutas loodus- ja geomeetrilisi motiive. Tarbekunstimuuseumi kogus on tema kangad „Kalake“; (1964), „Sibul“; (1970). 1970ndatel pühendus ta põimevaipade tegemisele, nendest on tuntumad „Ülestõus“; (1970), „Lumelinnud“; (1982) ja „Kangrud“; (1989, kõik tarbekunstimuuseumi kogus). Tamara Waskoff kavandas ka kunstikombinaadile Ars silmkoeesemeid ja dekoratiivkangaid. Ta tegi kaastööd ajakirjadele Käsitöö ja Nõukogude Naine, seal on ilmunud tema tikkimis- ja koemustreid. Kunstnik võttis pidevalt osa ka tarbekunstinäitustest.

Inimesena jäädakse Tamara Waskoffi mäletama lahke ja elavaloomulisena.

Eesti Tekstiilikunstnike Liit
Eesti Kunstnike Liit

*Üks pilt: Tamara Vaskova
sünnipäev*

Leidsin sellise laheda pildi oma kodusest fotoalbumist. Pildil istub Tamara Waskoff (Vaskova) ja kuna tal on lilled käes, siis arvan, et tegu oli tema septembrikuise sünnipäevaga. Tamara oli minu moekunstnikust ema Veevi (pildil kõige vasakpoolsem) parim sõbranna. Lapsepõlvest mäletan, et ema tavatses pidada Tamaraga tunnipikkusi telefonikõnesid, ise samal ajal ARSile kavandeid joonistades. Tamara oli ülierudeeritud, vaimukas lugudemeister. Tal oli väga põnev elukäik ja ta oskas kütkestavalt rääkida vene kultuurist, aadliperekondadest ja muust taolist. Mäletan, et kui mind esimest korda võeti tädi Tamara juurde külla kaasa, siis mind vapustas see, kuidas Tamara meie kingitud väikeste valgete lillede

puhma õishaaval portselanvaasi sättis, pidulik esteetiline rituaal. Tamara tavatses öelda: „Ükski Daam ei jookse“, millega ta minu ema tõsiselt närvi ajas, kui trammini jõudmiseks oleks piisanud paarist kiiremast kapaksammust.

Tamara taga seisavad Lea Walter ja Oivi Vare. See seltskond tekstiili-moe-inimesi oli meil sageli külas: kõik olid väga teravmeelsed ja teravkeelsed. Parempoolne härra on minu isa Villu ja vasakpoolne vististi Tamara abikaasa, kellest Tamara kõneles alati fraasiga MuMees. Nüüd on see lõbus seltskond kõik sealpoolsuses kõrgemates kunstinõukogudes.

Kadi Pajupuu

Koiliblikas nr 44

on Eesti Tekstiilikunstnike Liidu leht.
www.tekstiilikunst.ee

MTÜ Eesti Tekstiilikunstnike Liit
a/a 221013989379

Täname autoreid!